

VANREDNI UČENICI

Članom 7. Zakona o srednjoj školi propisano je da se svojstvo redovnog, odnosno vanrednog učenika stiče upisom u školu svake školske godine. Svojstvo učenika se stiče upisom i ograničeno je školskom godinom.

VANREDNI UČENICI UPISANI U PRVI RAZRED

Odredbama člana 99. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja propisano je da se u prvi razred srednje škole upisuje lice sa stečenim osnovnim obrazovanjem, u skladu sa posebnim zakonom.

Prelaznom odredbom člana 177. Zakona propisano je da odredbe člana 99. ovog zakona primenjivaće se na upis učenika u srednju školu počev od školske 2011/2012. godine.

Članom 82. Zakona propisano je da nakon završenog osmog razreda učenik polaže završni ispit, nakon obavljenog završnog ispita učeniku se izdaje javna isprava i nakon obavljenog završnog ispita učenik stiče pravo na upis u srednju školu bez poaganja kvalifikacionog ispita, osim prijemnog ispita za proveru izuzetnih sposobnosti, na način i po postupku propisanim posebnim zakonom.

Upis učenika regulisan je članovima 38. do 47. Zakona o srednjoj školi.

Prelaznom odredbom člana 170. Zakona propisano je da podzakonski akti doneti do stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, da donošenja propisa na osnovu ovog zakona.

Odredbom člana 44. Zakona o srednjoj školi propisano je da redovan učenik pohađa nastavu i izvršava druge utvrđene obaveze, a vanredni učenik polaže ispite i izvršava druge utvrđene obaveze.

Vanredni učenik ima pravo da završi dva razreda u jednoj školskoj godini ako postiže izuzetne rezultate u učenju, a nastavničko veće utvrđuje ispunjenost uslova za ostvarivanja prava, po osnovu člana 51. Zakona o srednjoj školi.

Vanredni učenik se upisuje svake školske godine u pojedini razred, pod propisanim uslovima, najkasnije do 31. avgusta.

UPIS VANREDNOG UČENIKA U ODREĐENI RAZRED RADI ZAVRŠAVANJA PREKINUTOG ŠKOLOVANJA

Lica koja su započela ranije sticanje srednjeg obrazovanja i isto iz određenih razloga prikinulo, imaju pravo na nastavak započetog obrazovanja u istom trajanju po osnovu člana 46. stav 1. Zakona o srednjoj školi.

Vanredni učenik upisuje se u školu u odgovarajući razred do 31. avgusta da bi završio započeto obrazovanje u istom trajanju. Ovom učeniku škola priznaje sve završene razrede i upisuje ga u naredni razred. **Direktor škole rešenjem određuje dopunske ispite** koje učenik mora da položi, tako što uporedi nastavni plan po kojem vanredni učenik treba da stekne srednje obrazovanje sa nastavnim planom koji je učenik počeo da savlađuje. Vanredni učenik polaže dopunske ispite po redosledu razreda. Kad položi dopunske ispite pristupa polaganju ispita razreda u koji se upisao.

UPIS VANREDNOG UČENIKA RADI PREKVALIFIKACIJE I DOKVALIFIKACIJE

Samo srednja škola koja je verifikovana za određene obrazovne profile, može da vrši prekvalifikaciju i dokvalifikaciju.

Prekvalifikacija predstavlja obrazovanje za drugi obrazovni profil u istom trajanju, bez obzira na područje rada.

Dokvalifikacija predstavlja obrazovanje za drugi obrazovni profil u dužem trajanju, bez obzira na područje rada.

Odredbom člana 99. stav 4. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja propisano je da nakon završenog srednjeg obrazovanja u srednju školu može da se upiše lice radi prekvalifikacije, dokvalifikacije, specijalističkog i majstorskog obrazovanja, u skladu sa posebnim zakonom.

Uslovi i postupak za upis učenika radi prekvalifikacije i dokvalifikacije propisani su članom 41. stav 4. i članom 46. stav 2. i 3. Zakona o srednjoj školi.

Škola vrši upis radi sticanja stručne osposobljenosti, prekvalifikacije, dokvalifikacije i specijalizacije uz saglasnost Ministarstva prosvete, po osnovu člana 41. stav 4. Zakona o srednjoj školi.

Odredbom člana 46. stav 2. Zakona o srednjoj školi propisano je da učenik upisan u školu radi **prekvalifikacije**, polaže ispite iz stručnih predmeta koje odredi **nastavničko veće** škole.

Stavom 3. istog člana učenik upisan u školu radi **dokvalifikacije** polaže **dopunske ispite iz predmeta čiji sadržaji nisu pretežno isti**, iz predmeta koji nisu bili utvrđeni nastavnim planom i programom i ispite završnog razreda, o čemu odluku donosi **nastavničko veće** škole.

Vanredni učenici upisuju se radi prekvalifikacije i dokvalifikacije u školu u toku školske godine, saglasno članu 41. stav 4. i 46. stav 2. i 3. Zakona o srednjoj školi.

Direktor škole nakon donete odluke nastavnčkog veća o priznanju predmeta i polaganju dopunskih ispita donosi rešenje koje sadrži: lične podatke učenika, priznate predmete i ocene po razredima, dopunske ispite iz predmete koji su utvrđeni učeniku da polaže, po redosledu razreda, obaveza polaganja završnog ispita, ispitne rokove u skladu sa opštim aktom škole.

Lice koje je steklo srednje obrazovanje, a želi da se prekvalifikuje ili dokvalifikuje, stekne specijalističko ili majstorsko obrazovanje, plaća školarinu.

Visinu školarine utvrđuje Ministarstvo, prema vrstama obrazovanja, s tim da se pojedini polaznici ili grupe polaznika mogu da oslobode plaćanja školarine, radi postizanja pune ravnopravnosti u sticanju obrazovanja.

UPIS VANREDNOG UČENIKA U ŠKOLU RADI STICANJA SPECIJALIZACIJE

Odredbom člana 38. stav 5. Zakona o srednjoj školi propisano je da u stručnu školu, radi sticanja specijalizacije može da se upiše lice **sa završenom odgovarajućom školom**, koje ima **najmanje dve godine radnog iskustva**.

Nastavnim planom i programom određuje se koje se srednje obrazovanje smatra odgovarajućim za sticanje specijalizacije.

Škola vrši upis radi sticanja specijalizacije uz saglasnost Ministarstva prosvete, po osnovu člana 41. stav 4. Zakona o srednjoj školi.

Stručna škola na osnovu konkursa vrši upis učenika za sticanje specijalizacije;

Rangiranje kandidata za upis na specijalizaciju vrši se prema uspehu u prethodnom obrazovanju i prema drugim uslovima utvrđenim nastavnim planom i programom specijalizacije što je propisano članom 42. stav 7. Zakona o srednjoj školi.

UPIS VANREDNOG UČENIKA RADI STICANJA STRUČNE SPOSABLJENOSTI

Stručna škola može da upisuje učenike radi sticanja stručne osposobljenosti u trajanju do godinu dana, ako je:

- dobila saglasnost Ministarstva prosvete po osnovu člana 41. stav 4. Zakona o srednjoj školi,
- donet nastavni plan i program za odgovarajuće stručno osposobljavanje,
- škola ispunjava propisane uslove da ostvaruje nastavne planove i programe srednjeg obrazovanja u tom području rada.

Uslov za upis radi sticanja stručne osposobljenosti je završena osnovna škola.

Kako nastavni plan i program stručnog osposobljavanja ne traje godinu dana, već može da bude i kraći, to se **upis za sticanje stručne osposobljenosti može izvršiti i u toku školske godine.**

PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI VANREDNIH UČENIKA

Odredbom člana 53. Zakona o srednjoj školi propisano je da vanredni učenik polaže ispite iz svakog predmeta utvrđenog nastavnim planom i programom, osim iz predmeta **fizičko vaspitanje** ako je stariji od 20 godina.

Vladanje vanrednog učenika se ne ocenjuje.

Vanredni učenik **nema ograničeno pravo na ponavljanje razreda**, član 56. stav 2. i 4. Zakona o srednjoj školi.

Obavezni oblici obrazovno - vaspitnog rada za vanrednog učenika mogu biti: nastava, pripremni, praktični i konsultativno - instruktivni rad propisano članom 27. Zakona o srednjoj školi a članom 33. stav 3. Zakona o srednjoj školi propisano je da pripremni rad škola ostvaruje za vanrednog učenika.

Vanredni učenik ima obavezu da izabere i polaže ispit iz jednog od dva izborna predmeta, **verske nastave ili građanskog vaspitanja, na dokvalifikaciji**, ako u toku prethodnog školovanja nije položio ispit.

Godišnjim planom rada škola planira **pripremni rad**, a vreme izvođenja pripremnog rada se prilagođava vanrednim učenicima.

Vanredni učenik koji ne izvrši ponovni upis u isti razred, ima pravo da zahteva od škole da mu izda **uverenje o položenim ispitima** za taj nezavršeni razred, a ako želi da promeni školu svi položeni ispiti nezavršenog razreda se priznaju.

Članom 91. stav 1. tačka 3) Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, propisano je **da se u ustanovi čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave obezbeđuje besplatno** srednje obrazovanje redovnih i vanrednih učenika, pod jednakim uslovima, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.(Prava iz člana 91. stav 1. tačka 3) ovog zakona, ostvaruje vanredan učenik koji se prvi put upiše u srednju školu, počev od prvog narednog konkursa za upis).